

ÚTMUTATÓ SZAKMAI GYAKORLATOKHOZ TANÍTÓ SZAKOS HALLGATÓK, ISKOLAI SZAKVEZETŐK, GYAKORLATVEZETŐ OKTATÓK SZÁMÁRA

Tanítási gyakorlat 1. Fókuszban a matematika, magyar, környezetismeret

(LBP_TA309G4, NBP_TA309G4), 4 kredit, gyakorlati jegy, (2017-es mintatanterv szerint)

5. félév

Felelős oktató: Wiersumné Dr. Gyöngyösi Erika, Eszterházy Károly Egyetem, Sárospataki Comenius Campus

1. ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

- A szakmai gyakorlatok működésének oktató felelőse a munkáját a gyakorlóléhelyek intézményi vezetőivel szoros munkakapcsolatban végzi.
- A hallgatók *egyéni* szakmai gyakorlatát egy *iskolai szakvezető* (gyakorlóléhelyi tanító), a *csoportos* gyakorlatot egy gyakorlatvezető egyetemi oktató vezeti, a következőkben szükség esetén mindkét felet összefoglaló néven gyakorlatvezetőnek (gyakorlatvezetőknek) nevezzük.
- A tantárgy komplexitásának következtében (egyéni és csoportos egysége is van), a *gyakorlatvezető egyetemi oktató egyúttal a tantárgyi oktatási tevékenység egyszemélyi felelőse is.*
- A *hallgató* szakmai gyakorlatához szükséges előírásokat – közöttük a szakmai gyakorlatok útmutatóit mellékleteikkel – a Comenius Campus honlapján tanulmányozhatja.
- A hallgatónak a dokumentumok határidőben történő benyújtása, mennyiségi és minőségi szempontból való feldolgozása a kurzus eredményes befejezéséhez és a 4. Félév pedagógiai megfigyelés 2. Fókuszban a tanítás című kurzus felvételéhez szükséges.
- Eljárás levelező tagozaton:
 - a) a levelező tagozaton a tantárgy összes óraszámát és a teljesítendő feladatokat megegyeznek a nappali tagozatával;
 - b) a levelező tagozatos hallgatókkal dolgozó gyakorlatvezetők feladatai megegyeznek a nappali képzésben résztvevőkével.

Nappali tagozat:

III. évfolyam csütörtökönként) (78 óra)

Az órabeosztást rugalmasan...igazodva a főiskolai órarendhez

Egyhetes gyakorlat???

dátum	óra	osztály	tantárgy	forma
			III/1. csoport	
09.24.	1.	3.b	matek	hospitálás
	2.	4.a	ének	
	3.	4.a	matek	
	4.	3.b	környezet	
	5.	digi óra		
	6.	elemzés		
10.01	1.	3.b	matek	hospitálás
	2.	4.a	rajz	
	3.	4.a	magyar	
	4.	3.b	környezet	
	5.	digi óra		
	6.	elemzés		
10.08.	1.	3.b	matek	hospitálás
	2.	4.a	technika	
	3.	4.a	magyar	
	4.	3.b	környi	
	5.	digi óra		
	6.	elemzés		

- **Tananyagkiosztás: 18 tanóra, fejenként 3 óra**
- **matek 5 ó, magyar 5 ó, környi 2 ó, rajz 2 ó, technika 2 ó, ének 2 ó**

Levelező tagozat

- 09. 25-én digitális órák lesznek (ehhez majd linkeket mellékelünk),
- 10.02-án (a 2. évesekkel együtt, egy teremben) élőben.

Az egyéni gyakorlatot megszervezik külső helyszíneken.

III. évfolyam (26 óra)

Időpont : szeptember 25. és tananyagkiosztás 9 óra, fejenként 1 óra vagy külső helyszínen?

dátum	óra	osztály	tantárgy	forma
09.25	1.	3.b	környezet	hospitálás
	2.	4.a	technika	
	3.	3.b	matek	
	4.	4.a	magyar	
	5.		digi óra	
	6.	elemzés		

- csoportos (Sárospatak, 15 óra): 1 db óraterv (amit tanítani fognak) + 1 db tervezet (másik csoporttárs órájáról, hogy hogyan tervezné meg az ő óráját, tananyag ugyanaz, de saját tervezet kell)
- egyéni (45 óra): 5 db óraterv (amit tanítani fognak, 1 matematika, 1 magyar, 1 környezet, 1 készségtárgy, 1 napközis), utolsó lapon maximum 5 mondat reflexió (hogy sikerült, volt-e valami rendkívüli, mit kellett volna másképp stb.) és ide pontszám (maximum 20), aláírás (szakvezető aláírása), iskola bélyegzője. Igazolás a 45 óra gyakorlatról (mellékletben).
- Leadási határidő: folyó év december 1.
- A gyakorlati jegy a leadott óratervek utolsó lapján lévő pontszámok átlagából számolandó.

Segítségként alább közöljük a tantárgyleírást.

(5.) Tantárgy neve: Tanítási gyakorlat - Fókuszban matematika, magyar, környezet,VMT	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : 100 % gyakorlat (kredit%)	
A tanóra¹ típusa gyak. és óraszám a: 78 az adott félévben, (<i>ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:</i>) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² : megfigyelés, elemzés	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok³ : évközi tanítások, önreflexió	
A tantárgy tantervi helye : 5	
Előtanulmányi feltételek:	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A tantárgy célja: A gyakorlat járuljon hozzá olyan jártasságok, készségek, képességek megalapozásához, melyek birtokában a hallgatók alkalmassá válnak az elméleti és tantárgy-pedagógiai ismereteik tudatos gyakorlati alkalmazására a napi oktató-nevelő munkában, készítse fel a hallgatókat a magyar, matematika és környezet tárgyak tanítására, erősítse a pálya iránti elkötelezettséget, alapozza meg az oktató-nevelő munka gyakorlatához szükséges tudatos tanítói munkát. A hallgatók szerezzenek tapasztalatokat a tanítási óra tervezése, szervezése, megvalósítása, és a korszerű tanulásirányítás, a tanulók differenciált fejlesztése, valamint a tanulók teljesítményének diagnosztizálása és értékelése vonatkozásában.

A tantárgy tartalma:

- **Csoportos tanítási gyakorlat** során a hallgató a gyakorló iskolában heti

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

rendszerességgel hospitál vagy tanít (lehetőség szerint a tanítási gyakorlat során aktuális tantárgyak tantárgypedagógia/szaktudományi kurzusáért felelős egyetemi oktató jelenlétében).

- **Egyéni tanítási gyakorlat** során a hallgató 5 napot tölt a gyakorló iskolában, hospitál, tanít, és aktívan részt vesz az egyéb pedagógiai munkában: A hallgató 1-4. osztályban 2 matematika, 2 magyar irodalom, 2 magyar nyelvtan és 2 környezetismeret órát tart és a megelőző órákon hospitál. Továbbá hospitál 1 technika, 1 rajz, 1 ének-zene, 1 testnevelés órán. Egy délután napközis foglalkozást tart.
- Az órákra szakszerű óravázlatot készít, amelyet a tanítás előtt a kért időpontban lead a gyakorlatvezetőnek esetleges korrekció miatt.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

- Falus Iván (2007). Didaktika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN: 9789631952964
- Dr. Iker János-Szerencsi Sándor-Dr.Vörös György-Ács Pál (1991): A matematika tanítása I. Budapest: Tankönyvkiadó Vállalat.
- Szerencsi Sándor-Papp Olga (1995). A matematika tanítása II. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Nagy J. József (1991). Anyanyelvi tantárgy-pedagógia. Budapest: Tankönyvkiadó.
- Pákozdi Erika (1999). Természetismeret tantárgy-pedagógia. In: Fejlődéslélektani megalapozottságú tantárgy-pedagógiák szerepe a 6-12 éves korú gyermekek tanítási-tanulási folyamatában. Tanulmánykötet. 8. fejezet. BTF., Budapest

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzőin, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a 6-12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Ismeri a környezet, természet megismeréséhez szükséges képességek, készségek fejlesztésnek alapjait, feltételeit, módszertani eljárásait az adott fejlesztési szakaszban, 6-10 éves korban.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a matematika, anyanyelvi nevelés és természettudományos kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szaktudományi alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén.
- Tisztában van a minőségi és mennyiségi értékelés funkcióival és módszereivel.

- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.

b) képessége

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- Épít a 6-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására a matematika, anyanyelv és természettudomány területén, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és elektronikus források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Elkötelezett a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
- Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek, a technológiai lehetőségek, információs és kommunikációs technológiák megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rájuk bízott 6-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.
- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

- Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

Tantárgy felelős: Kisné dr. Bernhardt Renáta adjunktus PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

Szakvezetők

2. A GYAKORLAT RENDJE

A tantárgy kiscsoportos gyakorlati részét gyakorlatvezető oktató, az egyéni részt szakvezető irányítja.

A szakmai gyakorlatokra vonatkozó részletes tájékoztatások (időrendi beosztás, helyszínek, a kiscsoportos és az egyéni megfigyelés tartalmi szempontjai, kötelezettségei; az iskola házirendje és viselkedési normái) legkésőbb a kurzus előkészítő óráján elhangzanak. A teendőket a gyakorlatvezető oktató, az előkészítő órán beszéli meg a hallgatókkal; felelősként a záró minősítést is ő írja be a NEPTUN-rendszerbe.

3. A HALLGATÓK TEENDŐI, KÖTELEZETTSÉGEI

- A gyakorlatokon kötelező a megjelenés az előkészítő órán közölt időpontoknak megfelelően. A jelenlétet a felelős gyakorlatvezető ellenőrzi és dokumentálja. Igazolatlan mulasztás a gyakorlatból történő kizárást eredményez. Késés esetén csak a következő iskolai időegységen (órán, foglalkozáson) vehet részt.
- A gyakorlat pótlására szervezeten, az oktató vezetésével kerül sor egy alkalommal.
- Amennyiben a hallgató nem teljesíti a kurzus követelményeit, nem veheti fel a következő félévben a rá épülő kurzust.
- **A gyakorlaton a hallgató megjelenése, öltözködése, viselkedése feleljen meg az intézmények házirendjének.** Ezt az elvárást a gyakorlatvezető egyetemi oktató az előkészítésen ismerteti, a szakvezető (egyéni) és a gyakorlatvezető egyetemi oktató (csoportos) a szakmai gyakorlati órátömb megkezdése előtt ellenőrzi. Amennyiben a hallgató megjelenése és viselkedése nem az előírásoknak megfelelő, a gyakorlati napon nem vehet részt.
- A megfigyelés alatt maradjon háttérben, ne zavarja a foglalkozást, a tanórát!

- A tantárgyi teendők Campus által meghatározott dokumentumait sorra rendre dolgozza fel és a megszabott eljárásrend szerint nyújtja be értékelésre.
- A levelezős hallgatók kötelezettségei mindenben megegyeznek a nappali tagozatos hallgatókéval. A szervezésbeli tudnivalókat a Campus oktatója közli.

4. A GYAKORLATVEZETŐK ELADATAI

- A tanegység gyakorlatvezető oktatója (továbbiakban: gyakorlatvezető), a Campus és a gyakorlólé hely intézményi előírásainak megfelelően és szükség szerint más gyakorlatvezetőkkel is egyeztetve szervező részese a csoportra vonatkozó (12 fő hallgatói létszám fölött csoportokra bontott) konkrét beosztás (időpontok, osztályok és tantárgyak, egyéb helyszínek és teendők) elkészítésének.
- A tantárgy a gyakorlatvezető egyetemi oktató szervezésében kezdő órával indul és összegző órával zárul.
- A kezdő óra tartalma:
 - a) a tanegység tartalmainak, követelményeinek megismertetése,
 - b) a hallgatói útmutató legjellemzőbb elemeinek megismertetése,
 - c) a gyakorló iskola házirendjének és az ottani jelenléttel kapcsolatos elvárásoknak a megismertetése,
 - d) feladatfeldolgozási és értékelési eljárásrend megbeszélése a hallgatókkal,
 - e) a szakmai gyakorlatra vonatkozó konkrét beosztás (időpontok, helyszínek) ismertetése/átadása.
- Az összegző óra minimális tartalma:
 - a) az egyes részteljesítmények összegzése,
 - b) a tanegység záró minősítésének megbeszélése.
- A gyakorlatvezetők a jelenlétről és a részteljesítményekről folyamatos jegyzéket vezetnek.
- A tantárgy egészéért felelős gyakorlatvezető oktató összesítő adminisztrációt végez (jelenlét, rész-eredmények), a záró minősítésről összesítő jegyzéket vezet és feladata a félév végi értékelés, valamint a Neptun-rendszerbe történő bejegyzés is.
- Az igazoltan hiányzók számára a gyakorlatvezető egyetemi oktató egy alkalommal pótlehetőséget biztosít (a szükséges intézményi egyeztetésekkel), erről a lehetőségről az érintett hallgatókat értesíti.
- A gyakorlatvezető ellenőrzi a hallgatók gyakorlati helyszíneknek megfelelő öltözetét, viselkedését, gyerekekkel való kapcsolatát.

- Ha a hallgató megjelenése és viselkedése a gyakorlat megkezdése előtt nem az előírásoknak megfelelő, a gyakorlati napon nem vehet részt, azaz a napi szakmai gyakorlatát el sem kezdheti.

- A gyakorlatvezető a félév során a hallgatók teljesítményeit folyamatosan értékeli, az eredményekről visszajelzést ad.

5. SZEMPONTOK

EGYÉNI KOMPLEX PEDAGÓGIA GYAKORLAT

1-4. osztályban 2 óra magyar nyelvtan, 2 óra magyar irodalom, 2 matematika, 2 környezetismeret hospitálása, tartása, 1 óra rajz, ének, 1 óra testnevelés, 1 óra technika hospitálása, 3 óra napközis foglalkozás tartása. (Egy hetes gyakorlat).

CSOPORT ELŐTTI TANÍTÁSI GYAKORLAT

Cél: A tanítás gyakorlása, elemzése

Feladatok:

- A kijelölt tantárgyakból (magyar nyelvtan, magyar irodalom, matematika, környezetismeret, rajz, ének-zene, testnevelés, technika) tanítási órákra való felkészülés.
- A tanítási óra csoport előtti megtartása.
- A tanítási órán történtek tantárgypedagógiai, pedagógiai-pszichológiai elemzése.

Tudnivalók:

1. A vázlatírás kötelező:
 - a már gyakorolt tantárgyakból (írás, matematika, környezetismeret) előkészítés előtt.
 - a belépő tantárgyak esetében a gyakorlatvezetők döntenek.
2. A minősítés egyik feltétele: annyi számú aláírt óravázlat, ahány tanítása volt a csoportnak (ebből 1 vagy 2 tervezet, illetve helyettes tanítói tervezet).
 - A tanító azon a héten, amikor csoport előtt tanít, előkészületi vázlatot nem ír, a helyettesére ez nem vonatkozik.
 - Hiányzás esetén a vázlatot pótolnia kell.
 - A csoportvezető hallgató feladata, hogy a tervezeteket és óravázlatokat a szakvezető tanár kezébe vagy az általa kijelölt helyre eljuttassa.
 - A tanító kijelölése beosztás szerint történik.

- A vázlatok és a tervezet leadásának határideje csütörtöki tanítás esetében nappali tagozaton hétfő 12:00 óra. Levelező tagozaton emailben elküldhető pénteki tanítás esetén kedd 20:00 óráig.
- A tervezet formai követelményeit a Pedagógusok Minősítési Rendszerének 12. sz. melléklet Óraterv – „B” változata határozza meg:

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/utmutato_pedagogusok_minositesi_rendszerehez_v3.pdf

132. oldal.

6. ÉKELÉSI RENDSZER

Az értékelés módja: gyakorlati jegy.

ÉRTÉKELÉSI ÖSSZESÍTŐ (Nappali és Levelező)

Tantárgy: Tanítási gyakorlat 1. – Fókuszban a tanítás

Csoportos tanítási gyakorlat

magyar, matematika, környezetismeret, ének-zene, vizuális nevelés, technika, testnevelés

0-8 pont:	elégtelen (1)
9-12 pont:	elégséges (2)
13-16 pont:	közepes (3)
17-18 pont:	jó (4)
19-20 pont:	jeles (5)

Iskola.....Osztá

ly:

A gyakorlatvezető tanító neve:

.....

A GYAKORLATVEZETŐ TANÍTÓ ÉRTÉKELÉSE A HALLGATÓ MUNKÁJÁRÓL				
Tanítás				
Dátum	Tantárgy	Tananyag	Minősítés	Aláírás
Előkészületi óravázlatok				
Dátum	Darab			Aláírás

A félév javasolt érdemjegye:(.....) gyakorlatvezető oktató aláírása:.....		

A Sárospataki II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola csengetési rendje:

1. óra	8 ⁰⁰ -8 ⁴⁵
2. óra	9 ⁰⁰ -9 ⁴⁵
3. óra	10 ⁰⁰ -10 ⁴⁵
4. óra	10 ⁵⁵ -11 ⁴⁰
5. óra	11 ⁵⁰ -12 ³⁵
6. óra	12 ⁴⁰ -13 ²⁵
7. óra	13 ⁴⁵ -14 ³⁰
8. óra	14 ³⁰ -15 ¹⁵
9. óra	15 ¹⁵ -16 ⁰⁰